

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ
ДИРЕКЦИЯ
“ДЪРЖАВНО СЪКРОВИЩЕ”

ДДС № 05 / 30.06.2023 г.

БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА
№ БНБ – 73682/30.06.2023 г.

ДО

БАНКИТЕ
КЛОНОВЕТЕ НА ЧУЖДЕСТРАННИ
БАНКИ НА ТЕРИТОРИЯТА
НА СТРАНАТА
БЮДЖЕТНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ
„БОРИКА“ АД

О т н о с н о: Обслужване на сметки и плащания на бюджетни организации – основни въпроси и изисквания, процедури за централизация и технология за плащания чрез СЕБРА

С това указание се регламентират някои основни въпроси и изисквания за обслужване на сметки на бюджетни организации в банки и извършването на плащания от/към такива сметки.

Обект на указанието са и въпросите и процедурите по централизация на средства от сметки на бюджетни организации към съответните сметки на бюджетни организации.

Указанието регламентира и основните характеристики, структура и процедури на Системата за електронни бюджетни разплащания (СЕБРА), както и технологията за извършването на плащанията чрез СЕБРА, включително и процедурите за коригирането на грешки.

Указанието се издава на основание *чл. 151, ал. 1* от *Закона за публичните финанси (ЗПФ)*.

СЪДЪРЖАНИЕ

А. Общи положения	1
I. Обхват и определения	1
II. Обслужване на сметки и плащания на бюджетни организации от банки	4
III. Сметки и плащания на бюджетни организации, обслужвани от БНБ	5
Б. Банкови сметки на бюджетни организации	7
IV. Банкови сметки на бюджетни организации – обща характеристика.....	7
V. Текущи сметки на бюджетни организации	8
VI. Сметки на администратори на публични вземания	10
VII. Депозитни сметки.....	11
VIII. Акредитивни и технически сметки	11
IX. Платежни документи за бюджетни плащания.....	12
В. Платежни процедури – централизация.....	14
X. Централизация – основни положения.....	14
XI. Централизация – процедури	15
Г. Платежни процедури – плащания чрез СЕБРА	18
XII. СЕБРА – участници, потребители и структура	18
XIII. Лимити за плащания в СЕБРА.....	20
XIV. Инициране на плащания чрез СЕБРА	21
XV. Технология на обработка на плащания чрез СЕБРА.....	23
XVI. Специфични операции в БНБ	26
XVII. Коригиране на грешки	27
XVIII. Годишно приключване в СЕБРА	30
Д. Други разпоредби.....	31
XIX. Други въпроси.....	31

I. Обхват и определения

1. С това указание се регламентират:

а) някои основни въпроси и изисквания за обслужване на сметки на бюджетни организации в банки и Българската народна банка (БНБ);

б) въпроси, свързани с извършването на плащания от/към сметки на бюджетни организации в национална валута с идентификатор за вид сметка *3x* и *8x* (включително и за преводи от/към такива сметки, прилагани за средствата и операциите на лицата *по чл. 156 от ЗПФ*);

в) централизацията на средства – изисквания и процедури;

г) основните характеристики, структура и процедури на СЕБРА;

д) технологията за извършването на плащанията чрез СЕБРА, включително и процедурите за коригирането на грешки.

2. Не са обект на това указание:

а) редът и начинът за откриване на сметки и кодове в СЕБРА на бюджетни организации и лица *по чл. 154, ал. 15 и чл. 156 от ЗПФ*, смяна на обслужваща банка, режим на олихвяване на сметки на бюджетни организации и лица *по чл. 156 от ЗПФ*, и други въпроси по обслужването, попадащи в обхвата на т. **1**;

б) въпросите, свързани с прилагането на *чл. 152 от ЗПФ*, които се регламентират с отделни съвместни указания на министъра на финансите и управителя на БНБ;

в) въпросите по прилагането на *чл. 4 от Закона за ограничаване на плащанията в брой*, които се регламентират с отделни съвместни указания на министъра на финансите и управителя на БНБ;

г) формата, съдържанието и изискванията за попълване на платежни документи за преводи от/към сметки на бюджетни организации. Тези въпроси се регламентират с отделно съвместно указание на министъра на финансите и управителя на БНБ.

3. По смисъла на това указание:

а) „*бюджетна организация*“ е юридическо лице, попадащо в обхвата на лицата *по § 1, т. 5 от ЗПФ*;

б) „*банка*“ е банка, получила лиценз от БНБ за извършване на банкова дейност, клон на банка от трета държава, получила лиценз от БНБ по реда на *чл. 17 от Закона за кредитните институции* и клон на банка от държава-членка, извършващ дейност на територията на Република България по реда на *чл. 20 и 21 от Закона за кредитните институции*;

в) „*Банкова Адресируема Единица*“ (БАЕ) е доставчик на платежни услуги *по чл. 9, ал. 1 от Наредба №13 на БНБ* или друго място на дейност на банка на територията на Република България;

г) „*небанков доставчик на платежни услуги*“ е лице *по чл. 3, ал. 1, т. 2 и 3 от Закона за платежните услуги и платежните системи (ЗПУПС)*, наричан по-нататък „ДПУ“;

д) „*БИСЕРА*“ е платежна система за обслужване на клиентски преводи. Оператор на системата е „БОРИКА“ АД;

е) „единна сметка“ е системата на единна сметка съгласно чл. 154, ал. 1 от ЗПФ;

ж) „СЕБРА“ е Системата за електронни бюджетни разплащания съгласно § 1, т. 33 от ЗПФ;

з) „обслужваща организация“ е институция за обслужване на бюджетни организации и лица по чл. 154, ал. 15 и чл. 156 от ЗПФ по отношение плащанията им през СЕБРА. Обслужващи организации могат да бъдат БНБ, банки и клонове на банки, както и други юридически лица по ред, определен от Министерството на финансите (МФ). Роля на обслужваща организация може да се изпълнява и от информационна система на бюджетна организация, както по отношение на плащания в СЕБРА, администрирани от бюджетната организация, така и по отношение на плащания на други първостепенни системи в СЕБРА;

и) „код в СЕБРА“ е уникален десетразряден код (десети разряд е контролно число, изчислено по модул 11), определян от МФ за идентифициране на включено в СЕБРА юридическо лице - бюджетна организация, лице по чл. 154, ал. 15 от ЗПФ или лице по чл. 156 от ЗПФ. В зависимост от естеството на средствата и плащанията МФ може да определя повече от един код на дадена бюджетна организация, лице по чл. 154, ал. 15 от ЗПФ или лице по чл. 156 от ЗПФ;

к) „код за вид плащане в СЕБРА“ е шестразряден идентификатор за отчитане на даден вид плащане, извършвано чрез СЕБРА, който от своя страна може да бъде изцяло унифициран (определя се от МФ) или частично унифициран (МФ определя структурата и дефинира задължителна кодировка за първите два разряда от кода);

л) „код за централизация“ - шестразряден код, определян от МФ и публикуван на интернет-страницата на МФ въз основа на съвместно писмо на МФ и БНБ, използван задължително при централизация (по нареждане на титуляря или служебно от банката) на средства от сметки за наличности, транзитни сметки или други сметки, определени от МФ;

м) „код за вид плащане“ е шестразряден код, определян от МФ и публикуван на интернет-страницата на МФ въз основа на съвместно писмо на МФ и БНБ, който идентифицира даден общински приход (данък, такса и др.) и е предвиден за попълване като опционален реквизит при преводи към сметки на администратори на публични общински вземания (сметки с идентификатор за вид сметка 84);

н) „лимит за плащания“ е стойност, която се залага в СЕБРА, до размера на която може да достигне общата сума на съответните плащания в СЕБРА от началото на годината до съответния момент и която се определя:

- за първостепенна система в СЕБРА - от МФ или автоматично – на база на постъпленията по сметката с лимити в БНБ или по друг алгоритъм;

- за второстепенна система в СЕБРА (включително оторизирана второстепенна система) - от съответното лице (бюджетна организация или лице по чл. 154, ал. 15 или чл. 156 от ЗПФ), изпълняващо функцията на първостепенен разпоредител за съответната първостепенна система в СЕБРА или автоматично – в размер на лимитите на кодовете в СЕБРА на тази второстепенна система, когато лимитите на тези кодове се формират автоматично;

- за отделен код в СЕБРА - от съответното лице (бюджетна организация или лице по чл. 154, ал. 15 или чл. 156 от ЗПФ), изпълняващо функцията на първостепенен разпоредител за съответната първостепенна система в СЕБРА или автоматично – когато за съответната първостепенна система е предвидено лимитите за отделните кодове в СЕБРА да се формират автоматично на база на идентифицираните по сметката с лимити постъпления, отнасящи се за съответния код в СЕБРА;

- за отделен код в СЕБРА, който е част от второстепенна оторизирана система - от съответното лице (бюджетна организация или лице по чл. 154, ал. 15 или чл. 156 от ЗПФ),

изпълняващо функцията на второстепенен оторизиран разпоредител за тази второстепенна оторизирана система или автоматично – когато за съответната първостепенна система е предвидено лимитите за отделните кодове в СЕБРА да се формират автоматично на база на идентифицираните по сметката с лимити постъпления, отнасящи се за съответния код в СЕБРА;

о) „*усвоен лимит*“ е общата сума на извършените от първостепенна система, второстепенна система, второстепенна оторизирана система или код в СЕБРА плащания от началото на годината (включително и плащания, представляващи директни операции по сметката с лимити) до съответния момент, коригирана с операциите по сметката с лимити по освобождаване (сторниране)/ангажиране на лимит;

п) „*неусвоен лимит*“ е разликата между лимита и общата сума на извършените от първостепенна система, второстепенна система, второстепенна оторизирана система или код в СЕБРА плащания от началото на годината до съответния момент;

р) „*превишен лимит*“ е превишението на общата сума на извършените от второстепенна система или отделен код в СЕБРА плащания от началото на годината до съответния момент над определения лимит за съответната второстепенна система/код в СЕБРА. Лимитът за плащания на съответната първостепенна система, както и на второстепенна оторизирана система не може да бъде превишен;

с) „*заявка за плащане*“ е постъпила в СЕБРА инструкция „искане за превод“ чрез съобщение МТ101, генерирано въз основа на документ „Бюджетно платежно искане“;

т) „*платежен документ*“ е всеки документ, съставен от банка/ДПУ или клиент, който създава основание за изпълнение на платежна операция;

у) „*бюджетно плащане*“ е плащане, по което страна е бюджетна организация по смисъла на § 1, т. 5 от ЗПФ;

ф) „*сметка с идентификатор за вид сметка 3х*“ е сметка в национална валута на бюджетна организация или лице по чл. 156 от ЗПФ, за която служебно е запазен код с идентификатор за вид сметка, започващ с 3, съгласно *Указание на БНБ 13-1020 „Кодове за идентификатора на вида сметка, служебно запазени от Българска народна банка“ (Указание на БНБ 13-1020)*;

х) „*сметка на администратор на публични вземания (сметка с идентификатор за вид сметка 8х)*“ е сметка в национална валута на бюджетна организация, за която служебно е запазен код с идентификатор за вид сметка, започващ с 8, съгласно *Указание на БНБ 13-1020*;

ц) „*сметка с лимити*“ е сметка в БНБ, открита за плащанията и постъпленията на отделна първостепенна система в СЕБРА. Сметка с лимити може да се прилага и за бюджетни организации, обслужвани от БНБ, които не са включени в СЕБРА, като лимитът може да се определя и актуализира от МФ по реда на чл. 154, ал. 13 или автоматично – по реда на чл. 154, ал. 14 от ЗПФ;

ч) „*сметка за наличности*“ е сметка в национална валута на бюджетна организация или на друго юридическо лице, включено в СЕБРА, предназначена за съхраняване на средства за касови операции в брой, закупуване на чуждестранна валута и други определени съгласно съвместни указания на МФ и БНБ операции, и която е с режим на периодично служебно централизиране (зануляване) от обслужващата банка/БНБ към съответната определена от МФ сметка с лимити в БНБ;

ш) „*транзитна сметка*“ е сметка в национална валута на бюджетна организация или на друго юридическо лице, включено в СЕБРА, предназначена за събиране на постъпления, която е с режим на текущо служебно централизиране (зануляване) от обслужващата банка/БНБ към съответната, определена от МФ сметка с лимити в БНБ;

ш) „централизация“ е платежна инструкция за прехвърляне на средства въз основа на служебна операция на банката/БНБ или по нареждане на съответния титуляр:

- от транзитна сметка и сметка за наличности към съответната сметка с лимити в БНБ;

- към сметка в БНБ чрез зануляване/превеждане на установеното към определен момент салдо на съответните сметки в банки и БНБ въз основа на предварително регламентиран за това ред;

- от сметка с идентификатор 84 към съответната банкова бюджетна сметка на общината;

- към сметка на общината чрез зануляване на сметки на подведомствени общински разпоредители с бюджет и структурни звена на общината (доколкото общината и подведомствените разпоредители с бюджет не са включени в СЕБРА).

Централизацията се извършва за целите на консолидирането в максимално възможна степен на публичния паричен ресурс в единната сметка и съхраняването му по сметки на съответните първостепенни разпоредители с бюджет, администратори на публични вземания и сметки в БНБ за средствата и плащанията на лицата по чл. 156 от ЗПФ. За невключените в СЕБРА общини централизацията има за цел да концентрира средствата на подведомствените общински разпоредители с бюджет и общински структурни звена по сметка в банка на общината-първостепенен разпоредител с бюджет.

Не представляват централизация преводи между сметки на бюджетни организации, които се извършват на други основания (плащане на публични вземания, предоставяне на трансфери за финансиране на плащания, преводи за събрани приходи в полза на други бюджетни организации или предоставени суми за разходване за сметка на други бюджети, сметки и фондове и др.) и нямат за цел консолидирането на публичния ресурс.

II. Обслужване на сметки и плащания на бюджетни организации от банки

4. Бюджетните организации могат да имат сметки само в БНБ и банки, доколкото не е определено друго с указания на БНБ и МФ.

5. В съответствие със ЗПФ всички банки, регистрирани на територията на страната и клонове на чуждестранни банки, извършващи по съответния законов ред банкова дейност на територията на страната (наричани по-нататък „банки“) могат да обслужват платежни сметки, депозити и плащания в национална и чуждестранна валута на бюджетните организации, с изключение на сметките и плащанията от **раздел III**, за които изрично е предвидено да се обслужват от БНБ. При обслужването банките обезпечават наличностите по тези сметки и депозити по реда на чл. 152 от ЗПФ и съответните указания на министъра на финансите и управителя на БНБ съгласно чл. 152, ал. 13 от ЗПФ.

6. Обслужването на плащанията в СЕБРА, транзитните сметки и сметките за наличности може да се извършва само от банки, които имат подписан договор с МФ съгласно чл. 154, ал. 9 от ЗПФ. Всички банки (включително клонове на чуждестранни банки, извършващи по съответния законов ред банкова дейност на територията на страната) имат право да сключат договор с МФ за такова обслужване, което се заплаща от МФ на съответната банка съгласно размери, срокове и тарифни позиции, посочени в договора и приложими за всички банки. Бюджетните организации не заплащат на банката за това обслужване.

7. Приравнява се на обслужване на сметки и плащания на бюджетни организации:

а) обслужването на средства, постъпления и плащания на лицата по чл. 156 от ЗПФ - само по отношение на транзитни сметки, сметките за наличности и плащания чрез съответните кодове в СЕБРА, независимо от това, кой е титулярът на тези сметки и кодове;

б) обслужването за плащания съгласно чл. 154, ал. 15 от ЗПФ чрез десетразряден код в СЕБРА с титуляр – лице, което не е бюджетна организация.

III. Сметки и плащания на бюджетни организации, обслужвани от БНБ

8. Подлежат на обслужване в БНБ всички първостепенни разпоредители с бюджет по държавния бюджет, Националния осигурителен институт (НОИ), Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) и други социалноосигурителни фондове по смисъла на § 1, т. 34 от ЗПФ, Българската национална телевизия (БНТ), Българското национално радио (БНР), Българската телеграфна агенция (БТА), Българската академия на науките (БАН), както и държавните висши училища и лицата по чл. 13, ал. 4 от ЗПФ със седалище град София.

9. Средствата на държавните висши училища и лицата по чл. 13, ал. 4 от ЗПФ със седалище извън град София (без средствата в чуждестранна валута) се съхраняват и отчитат по обслужвани от БНБ сметки след включването в СЕБРА на плащанията на съответните държавни висши училища и централизирането на средствата чрез транзитни сметки по съответната сметка с лимити.

10. БНБ може да обслужва средства на общини и на лица по чл. 13, ал. 4 от ЗПФ със седалище извън град София, доколкото за съответните средства е приложен ред за централизация по сметка в БНБ и извършване на плащания чрез СЕБРА или такива средства и операции с тях се извършват чрез сметки в БНБ на други бюджетни организации.

11. БНБ може да обслужва сметки и плащания на второстепенни и от по-ниска степен разпоредители с бюджет, както и други сметки и плащания на бюджетните организации по т. 9 и 10. На основание на чл. 153, ал. 4 от ЗПФ БНБ може да обслужва сметки и плащания и на лицата по чл. 171 от ЗПФ.

12. Сметките и плащанията, включени в системата на единна сметка, се обслужват от БНБ от името на МФ и за сметка на централния бюджет.

13. БНБ обслужва и плащанията в СЕБРА на бюджетните организации, чиито сметки се водят при нея, доколкото не е предвидено по съответния ред (в нормативен акт, писмо на МФ или чрез друг регламентиран ред) определени плащания в СЕБРА на обслужвани от БНБ бюджетни организации да се извършват чрез банки или обслужващи организации.

14. Когато получатели на средствата от Европейския съюз и по други международни споразумения, програми, дарения и др. са обслужвани от БНБ бюджетни организации, тези средства и плащания с тях се обслужват в БНБ, освен в предвидените в чл. 153, ал. 8 и 9 от ЗПФ случаи, като например (списъкът не е изчерпателен):

а) в условията за предоставяне на тези средства изрично е посочено, че те ще се обслужват от конкретни банки или от всяка банка освен БНБ;

б) обслужването на тези средства е съпроводено и с осъществяването на операции, неизвършвани от БНБ;

в) БНБ писмено е уведомило МФ, че не може да поеме обслужването на тези средства (доколкото няма изрично законово изискване БНБ да обслужва такива средства);

г) по преценка на МФ обслужването на тези средства от БНБ ще бъде сериозно затруднено поради специфичните изисквания за обслужване и водене на тези сметки или поради значителния обем на тези операции.

15. Разпоредбата на т. 14 се прилага и по отношение на обслужването на специално обособени отделни кодове в СЕБРА за плащания по програми и фондове на Европейския

съюз или по други международни програми и проекти (включително и за частта за националното съфинансиране) на бюджетни организации, обслужвани от БНБ.

16. При необходимост от откриване на сметки за обслужване на картови операции или други операции, неизвършвани от БНБ или на сметки, чието естество, характер и режим на обслужване не попадат в обхвата на обслужваните от БНБ сметки на бюджетни организации се прилага *чл. 153, ал. 7 от ЗПФ*.

17. Разпоредбата на *чл. 153, ал. 7 от ЗПФ* може да се прилага и за случаи, когато за новооткривана сметка, попадаща в обхвата на обслужваните от БНБ сметки на бюджетни организации (например транзитна сметка), се очаква значителен обем на трансакции или на операции по внасяне на пари в брой (например за плащания на държавни такси от значителен брой физически лица), които по преценка на МФ или на БНБ биха възпрепятствали своевременното обслужване и обработка на информацията в БНБ за сметки на бюджетните организации. При такива случаи БНБ може да откаже обслужване по реда на *чл. 39, ал. 2 от Закона за Българската народна банка*, включително и след като такава сметка вече е била открита.

18. Разпоредбата на *чл. 153, ал. 7 от ЗПФ* може да се прилага и за клиентски разплащания във валути, различни от евро и щатски долари, когато БНБ не извършва разплащания в качеството ѝ на централна банка по управление на резерви, системни плащания и други подобни и доколкото не се касае за обслужване на плащания по държавен, държавно гарантиран дълг или друг дълг на единици от сектор „Държавно управление“, за чиито плащания предварително е съгласувано или договорено с БНБ да се обслужват чрез БНБ.

19. Обслужваните от БНБ сметки и плащания в СЕБРА на бюджетни организации не може да се прехвърлят за обслужване в други банки, освен в случаите по *чл. 153, ал. 6 от ЗПФ*. При прилагане на *чл. 153, ал. 6 от ЗПФ*, със съвместно писмо на МФ и БНБ се определят реда и сроковете за прехвърляне на обслужването на съответните подведомствени разпоредители с бюджет от БНБ в други банки.

20. За обслужваните от БНБ сметки и плащания на бюджетни организации, включително и сметките за средства на лицата по *чл. 156 от ЗПФ* се прилага задължително системата на електронно банкиране на БНБ по ред, начин и обхват, определени със съвместно указание на МФ и БНБ .

IV. Банкови сметки на бюджетни организации – обща характеристика

21. В зависимост от статута, естеството и функциите на бюджетните организации и свързаните с тяхната дейност касови потоци и наличности се прилагат следните банкови сметки:

- а) текущи сметки на бюджетни организации;
- б) сметки на администратори на публични вземания;
- в) депозитни сметки;
- г) акредитивни и технически сметки.

22. Текущи сметки на бюджетни организации са сметките с *идентификатор за вид сметка 30, 31, 32, 33, 34, 35 и 36*, определени с *Указание на БНБ 13-1020*, които се използват за текущо съхранение на средства и извършване на плащания в национална и чуждестранна валута за сметка на:

- а) бюджета на бюджетната организация (идентификатори *30, 31 и 34*),
- б) финансово-правната форма за събиране и разходване на средства „сметки за средства от Европейския съюз“ съгласно *чл. 8 от ЗПФ* (идентификатори *32 и 35*) и
- в) финансово-правната форма „сметки за чужди средства“ съгласно *чл. 9 от ЗПФ* (идентификатори *33 и 36*).

23. Сметки на администратори на публични вземания са сметките с *идентификатор за вид сметка 8x*, определени с *Указание на БНБ 13-1020*, които се прилагат от НАП, Агенция „Митници“, общини и други определени от МФ бюджетни организации за събиране на публични вземания от данъци, осигурителни вноски, такси, глоби и санкции и други приходи.

24. Депозитните сметки на бюджетните организации са сметки в национална и чуждестранна валута, откривани със средства от сметки по т. **22** за обособяване на суми извън текущо разполагаемите за разплащания средства. Доколкото не е определено друго, структурата на номерата на депозитните сметки се определя от обслужващата банка (т.е. за тези сметки не се прилага унифициран идентификатор за вид сметка). В обхвата на депозитните сметки се включват и сметките по *чл. 154, ал. 20 от ЗПФ*.

25. Акредитивните и техническите сметки са платежни сметки на бюджетните организации, за които се прилагат сметки с идентификатор за вид сметка *38 и 39*.

26. За всички банкови сметки на бюджетните организации по т. 21 се прилагат четириразрядни кодове съгласно съвместното указание на МФ и БНБ *ДДС № 04/2022 г.* за целите на банковото обслужване, изготвянето и представянето в БНБ от банките на информация и обезпечаването на средствата по тези сметки по реда на *чл. 152 от ЗПФ*. Сметките на бюджетните организации се класифицират в три разреза:

- а) по видове сметки и характер на средствата;
- б) в институционално-административен аспект и
- в) само за случаите по *чл. 152, ал. 12 от ЗПФ* – че средствата не подлежат на обезпечаване по реда на *чл. 152, ал. 3-8 от ЗПФ*.

27. Освен ако не са налице обстоятелствата по т. **28**, сметки, по които се съхраняват обособени средства на бюджетна организация (събрани в полза на бюджетна

организация или преведени от бюджетната организация за обособено разходване/управление/гарантиране и др.), не се включват в обхвата на сметките на бюджетните организации, в следните случаи:

а) бюджетната организация не е титуляр на сметката;

б) средствата по сметката са под съвместен контрол/управление на бюджетната организация и друго лице, което не е бюджетна организация или

в) сметката е с режим на „доверителна сметка“ („ескроу-сметка“ или друг тип сметка с подобен режим), управлявана въз основа на съответно споразумение от банка или друг посредник (доверител). Допускането на възможност за служебни операции само по себе си не е основание за третирането на сметката като „доверителна“ („ескроу-сметка“ или друг тип сметка с подобен режим).

28. Сметки с режим на обслужване по т. **27** се считат за сметки на бюджетни организации, когато са открити/обслужвани като сметки с идентификатори за вид сметка определени с указание *Указание на БНБ 13-1020*.

29. За целите на прилагане на *чл. 152* и *чл. 152а-152г* от *ЗПФ* се считат сметки на бюджетни организации и сметките, които е следвало да бъдат открити на бюджетните организации като сметки по т. **21-26** или т. **28**, но съответните обслужващи банки погрешно са ги открили като други сметки, приложими за други лица (например вместо текуща бюджетна сметка с идентификатор за вид сметка 31 банката е открила текуща разплащателна сметка на бюджетната организация с идентификатор 10), които своевременно следва да се коригират.

30. При обслужването от БНБ на бюджетни организации и средствата и плащанията на лицата по *чл. 156* от *ЗПФ* идентификаторите за вид сметка 38 и 39, както и свободните номера от списъка на идентификаторите 3х и 8х могат да се ползват с различна цел и предназначение, след предварително съгласуване между МФ и БНБ.

31. МФ има право да изисква от обслужваща банка да промени вида на сметката, ако по негова преценка в конкретния случай не се прилага подходящият вид сметка (включително и когато банката прилага разчетна сметка). В тези случаи банката служебно закрива неправилно използваната сметка и служебно открива определената от МФ сметка от съответния вид или като алтернативен вариант може да се допусне неправилно използваната сметка временно или постоянно да продължи да се прилага като салдото се прехвърля към края на периода (месеца) или в друг срок определен от МФ по другата сметка.

32. При откриване от бюджетна организация на сметки в банка, съответната сметка следва да се отразява в отчетността на бюджетната организация в само една от трите финансово-правни форми по смисъла на *ЗПФ* (отчетни групи/стопански области за целите на отчетността) - бюджет, сметки за средства от Европейския съюз или сметки за чужди средства (отчетна група/стопанска област Други сметки и дейности). Не се допуска салдото по дадена сметка на бюджетната организация да се отнася/разпределя в отчетността на бюджетната организация едновременно в две или три отчетни групи (стопански области/финансово-правни форми по смисъла на *ЗПФ*), независимо, че по сметката може да има средства на две или повече финансово-правни форми.

33. За текущите сметки, както и за кредитивните и техническите сметки в национална и чуждестранна валута не могат да се определят изисквания за поддържане на минимален остатък (наличност).

V. Текущи сметки на бюджетни организации

34. Текущите сметки на бюджетните организации са основните сметки за извър-

шване на операции за трите финансово-правни форми на събиране и разходване на публичните средства съгласно *ЗПФ* - бюджети, сметки за средства от Европейския съюз и сметки за чужди средства, като обичайно съответният вид банкова сметка се прилага за съответната финансово-правна форма.

35. В редица случаи, с оглед оптимизиране на касовото управление и контрол на постъпленията и плащанията, наблюдението и контрола на сметките на бюджетните организации, както и с оглед на конкретните обстоятелства на администриране на постъпления и плащания, по принцип са възможни различни решения по прилагане на даден вид сметка, произтичащи от нейния режим на обслужване и от други фактори, важни за управлението на публичния ресурс.

36. Така например, за обслужването на средствата от Европейския съюз на бюджетни организации, чиито постъпления и плащания са включени в единната сметка и СЕБРА, с оглед избягването на деконцентриране на вече централизиран в единната сметка публичен ресурс, биха могли да се прилагат съществуващи бюджетни транзитни сметки (сметки с идентификатор *31*) и кодове в СЕБРА, вместо да се разкриват отделни банкови сметки с идентификатор *32*, при запазване на изискванията на бюджетното счетоводство за разграничено отчитане на бюджетите и сметките за средствата от Европейския съюз в отделни отчетни групи (стопански области).

37. Когато бюджетна организация е титуляр на текущи сметки с режим на централизация и/или извършва плащания чрез СЕБРА, тя не може да използва други нейни сметки, които временно или постоянно са освободени от режим на централизиране, като средство за пренасочване на постъпления, за отклоняване от централизация и/или избягване на лимити за плащания.

38. Аналогично, не се допуска при годишното приключване на сметките на бюджетните организации резервирането и отклоняването на средства (включително откриването на срочни депозити, закупуване на валута и др.) от сметки, подлежащи на зануляване по сметки, приключващи с остатък, доколкото не е определено друго с писмо на МФ или съвместно писмо/указание на МФ и БНБ. За целите на тази разпоредба не се счита за резервиране и отклоняване на средства откриването на акредитиви по съответния ред, както и в случаите, когато въз основа на закон или акт на Министерския съвет е предвидено отнасянето на средства по сметки за чужди средства за целите на касовото изпълнение на бюджетите и на сметките за средствата от Европейския съюз за съответната година.

39. Доколкото не е определено друго с писмо на МФ или съвместно писмо/указание на МФ и БНБ, банкова сметка с идентификатор *30* се води само в БНБ и се използва за:

а) сметки за постъпленията и плащания на централния бюджет с титуляр МФ и други бюджетни организации-администратори на постъпления и плащания на централния бюджет съгласно *чл. 12, ал. 2* от *ЗПФ*, доколкото за целите на администриране на приходи не са обособени сметки с идентификатор *80*;

б) сметки с лимити на първостепенни разпоредители с бюджет по държавния бюджет, чието бюджетно взаимоотношение с централния бюджет е резултативна и индикативна величина съгласно *чл. 15* от *ЗПФ*. Салдото по такава сметка измерва директно бюджетното взаимоотношение на съответния бюджет с централния бюджет и функционално се структурира в системата на единна сметка като подсметка на централния бюджет с титуляр съответния първостепенен разпоредител с бюджет по държавния бюджет;

в) сметки на централния бюджет за служебни операции по прилагане на *чл. 43, ал. 4* от *ЗПФ*.

40. При включване в СЕБРА на плащания на юридическо лице, което не е бюджетна организация съгласно *чл. 154, ал. 15* от *ЗПФ*, или на по-късен етап, могат да се откриват транзитна сметка и сметка за наличности с титуляр съответното юридическо

лице или на името на съответната бюджетна организация, определена от МФ, когато по преценка на МФ прилагането на такива сметки е свързано пряко или индиректно с определянето на лимита за плащания в СЕБРА за това лице (например за целите на автоматично формиране на лимит на база на постъпления съгласно *чл. 154, ал. 14 от ЗПФ*) или се очаква да има средства, които подлежат на възстановяване/превеждане по съответната сметка с лимити.

41. При включване в СЕБРА/единната сметка на юридически лица по *чл. 156 от ЗПФ* или на по-късен етап, те могат да бъдат титуляри на обслужвани в БНБ сметки и кодове в СЕБРА само ако със закон е предвидено, че такова юридическо лице може да се обслужва от БНБ. Титуляр на сметка с лимити за такива средства и плащания може да бъде само бюджетна организация, освен ако МФ не е определило друго, след съгласуване с БНБ.

42. При включването в СЕБРА/единната сметка на средства и плащания на юридически лица по *чл. 156 от ЗПФ* или на по-късен етап, титуляр на съответните транзитна сметка, сметка за наличности или код в СЕБРА може да бъде и бюджетна организация, като се допуска възможността за разпореждането със средствата от такива сметки и/или за иницирирането на бюджетни платежни искания от нейно име да бъдат упълномощени служители на съответното юридическо лице по *чл. 156 от ЗПФ*. Прилагането на тази възможност може да бъде прекратено (респективно – отново възобновено) въз основа на писмо на МФ до съответната бюджетна организация (титуляря на сметката с лимити).

VI. Сметки на администратори на публични вземания

43. Сметки на администратори на публични вземания (сметки с идентификатор за вид сметки *8x*) са с режим на обслужване съгласно *Приложение № 1*. Режимът на такива сметки в БНБ се съгласува между МФ и БНБ, доколкото не е определен изрично със съвместни указания на МФ и БНБ, включително и възможността БНБ да обслужва сметки с идентификатор за вид сметка *8x*, които са с идентификатор, различен от *80*.

44. Обхватът на средствата, подлежащи на събиране и отчитане чрез сметки на администратори на публични вземания се определя и конкретизира от МФ.

45. За превеждане директно по сметки в БНБ на публични и други вземания, за които по принцип е предвиден/или е приложим режим на събиране чрез сметки на администратори на публични вземания, могат да се прилагат сметки и процедури, с режим, различен от сметките на администратори на публични вземания, обслужвани от банки.

46. Данните от операциите и наличностите по сметките на администратори на публични вземания се включват в отчетността на съответната бюджетна организация, в чиято полза се събират съответните постъпления. В случаите, когато чрез такива сметки се събират средства за други юридически лица, които не са бюджетни организации, наличностите и операциите по тези сметки се включват в отчетността на бюджетната организация, която получава тези суми за последващо разпределение/превеждане към другите лица.

47. Въз основа на нормативен акт, писмо на МФ или съвместно писмо/указание на МФ и БНБ възстановявания на постъпили по сметки на администратори на публични вземания суми може да се извършват чрез СЕБРА, чрез друга сметка на администратор на публични вземания или чрез сметки на други бюджетни организации.

VII. Депозитни сметки

48. Депозитни сметки се откриват основно с цел извличане на лихвен доход, доколкото конкретната бюджетна организация има право да извършва такива операции.

49. Доколкото не е определено друго с писмо/указание на МФ или съвместно писмо/указание на МФ и БНБ депозитни сметки могат да се използват и за:

а) депозирание/блокиране на средства по гаранции/застраховки под формата на паричен депозит от бюджетните организации при различни гаранционни или други подобни схеми, освен ако за тези цели не са приложени технически сметки;

б) резервиране/обособяване на средства за други цели (включително и като сметки по **т. 28**).

50. От депозитните сметки не се извършват директно плащания, освен в случаите на открити по **т. 49** депозитни сметки за плащания по активиране на гаранции и служебни плащания от обслужващата банка от подобно естество и съответстващи на целта и предназначението на откритата депозитна сметка.

51. Депозитни сметки могат да се използват и за средствата на лицата по *чл. 156* от *ЗПФ*, като прилагането им се допуска за конкретни случаи въз основа на писмо на МФ или съвместно писмо/указание на МФ и БНБ.

VIII. Акредитивни и технически сметки

52. Чрез акредитивните и техническите сметки не се генерират самостоятелни регулярни касови потоци. Операциите по тези сметки се явяват междинен етап в платежния процес и като цяло са обусловени от конкретни изходящи или входящи касови потоци на текущите сметки на бюджетните организации.

53. Акредитивните сметки включват само платежни сметки, по които са преведени средства от съответната бюджетна организация (или от друга бюджетна организация или лице) и тя е титуляр на сметката (т.е. акредитиви с покритие). В обхвата на акредитивните сметки не се включват акредитивни сметки, открити в полза на бюджетна организация (в качеството на получател на средствата), освен ако сметката е открита от бюджетна организация (платеца на средствата).

54. Техническите сметки се използват за междинно съхраняване на средства за целите на последващо разпределение по сметки, резервиране на суми за конкретни разплащания при изпълнение на конкретни условия или за депозирание на средства, които ще бъдат предоставени на/от бюджетната организация от/на неговия контрагент след изтичането на определен срок и/или след изпълнението на определени условия и при други подобни операции. Тези сметки могат да се използват като алтернативен вариант вместо депозитни сметки в случаите на обособяване на средства по **т. 49**.

55. По-конкретно, техническите сметки могат да се използват за:

а) превеждане и последващо разпределение на суми по възнаграждения, помощи, обезщетения и др. на персонала или на други бенефициенти (включително чрез процедурите на инициране и изпълнение на масови плащания);

б) за плащания в национална или чуждестранна валута на резервации, командировки, за онлайн разплащания и др. подобни случаи;

в) като временни сметки за целите на набирането на средства при емитирането на държавни или общински ценни книжа и последващото превеждане на набраните суми по съответната банкова бюджетна сметка след приключване на подписката и пласирането на емисията, доколкото за тези цели не са използвани директно текущи сметки на съответни-

те бюджетни организации;

г) други случаи на временно отнасяне на суми по разплащания чрез специфични платежни механизми, процедури и начини на разплащане, различаващи се от обичайните и приложими за бюджетните организации начини на разплащане, т.е. използването на тези сметки като междинен етап в платежния процес;

д) други случаи, определени с писмо/указание на МФ и/или съвместно писмо/указание на МФ и БНБ.

56. Не се третираат като временни и технически сметки “дебитно-контролиращите сметки”, водени от банките и БНБ, както и други подобни сметки в БНБ, използвани за целите на централизацията и консолидирането на средствата в единната сметка. За такива сметки се прилага кодировката и класификацията на съответния вид сметки, към които те са обвързани, доколкото не е определено друго.

57. С писмо/указание на МФ или съвместно писмо/указание на МФ и БНБ може изрично да се определи някои плащания на бюджетни организации да се извършват директно само от текущи сметки (сметките от **раздел V**) или обратно - задължително да се осъществяват чрез използване на технически сметки. Аналогично, може да се конкретизира за определени случаи на обособяване на средства за целите на гаранции, поръчителства и др. подобни случаи да се използват технически сметки или депозитни сметки.

58. Изложеното в този раздел може да се прилага и за средства, постъпления и плащания по *чл. 156 от ЗПФ*, независимо дали титуляр на съответните акредитивни или технически сметки е лицето по *чл. 156 от ЗПФ* или съответната бюджетна организация.

IX. Платежни документи за бюджетни плащания

59. Плащания *към* сметки с идентификатор за вид сметка *3x* и *8x* в *национална валута* се извършват чрез кредитен трансфер, СЕБРА, директен дебит или внасяне в брой или наличен паричен превод по сметка, като се използват съответните платежни документи, приложими за тези форми на разплащания:

а) „Платежно нареждане за плащане от/към бюджета“ – съгласно т. 6-7 и Приложение № 1 от съвместно указание на МФ и БНБ ДДС № 03/2023 г. (за кредитен трансфер);

б) “Бюджетно платежно искане” – съгласно т. 15-16 и Приложение № 2 от ДДС № 03/2023 г. (за плащанията чрез СЕБРА);

в) „Вносна бележка (платежно нареждане за наличен паричен превод) за плащане към бюджета“ съгласно т. 22 и 23 и Приложение № 3 от съвместно указание на МФ и БНБ ДДС № 03/2023 г. (при внасяне на суми в брой по сметка).

г) „Платежно нареждане за директен дебит“ (за плащания чрез директен дебит) – доколкото изрично не е изключена такава форма на разплащане за определени сметки с писмо на МФ или със съвместно писмо/указание на МФ и БНБ.

60. Плащания *към* сметки с идентификатор за вид сметка *3x* в *чуждестранна валута* се извършват чрез приложимите за съответните валути форми на плащания и платежни документи, доколкото не са определени други изисквания със съвместно писмо/указание на МФ и БНБ.

61. Плащания *от* сметки с идентификатор за вид сметка *3x* и *8x* в *национална валута* се извършват чрез кредитен трансфер, СЕБРА, директен дебит или чрез теглене в брой от сметка, като се използват съответните платежни документи, приложими за тези форми на разплащания:

а) „Платежно нареждане за плащане от/към бюджета“ – съгласно т. 6-7 и Приложение № 1 от ДДС № 03/2023 г. (за кредитен трансфер);

б) "Бюджетно платежно искане" – съгласно т. 15-16 и Приложение № 2 от ДДС № 03/2023 г. (за плащанията чрез СЕБРА);

в) нареждане-разписка или друг еквивалентен документ (при теглене на суми в брой от сметка), като се прилагат разработени от БНБ, респективно - от съответната обслужваща банка образци;

г) „Платежно нареждане за директен дебит“ (за плащания чрез директен дебит) - за определени с писмо/указание на МФ или със съвместно писмо/указание на МФ и БНБ случаи.

62. За плащания от сметки с идентификатор за вид сметка 3x и 8x в национална валута могат да се прилагат и други специфични форми или процедури, обусловени от естеството на сметката (например масови плащания, специфични процедури при акредитиви и др.).

63. Плащания от сметки с идентификатор за вид сметка 3x и 8x в чуждестранна валута се извършват чрез приложимите за съответните валути форми на плащания, платежни документи и процедури, доколкото не са определени други изисквания със съвместно писмо/указание на МФ и БНБ. За такива плащания обслужващата банка може да допусне да се използват и изложените по-горе платежни документи, приложими за плащания в национална валута.

Х. Централизация – основни положения

64. Средствата по сметки в национална валута на бюджетни организации и лица по *чл. 156 от ЗПФ* (само по отношение на сметките за средствата по *чл. 156 от ЗПФ*), могат да бъдат обект на централизация чрез ежедневно, текущо, периодично или годишно служебно централизиране от обслужващите банки по ред, определен със съответните съвместни писма/указания на МФ и БНБ.

65. Средствата от централизацията се превеждат по определените за това сметки в БНБ (за включените в СЕБРА бюджетни организации и лица по *чл. 156 от ЗПФ* това са сметките с лимити), а за невключени в СЕБРА общини – по банковата бюджетна сметка на общината.

66. Сметки с режим на ежедневна централизация са:

а) сметките в банките с идентификатор за вид сметка *8x*. Доколкото не е предвидено друго, обслужваните от БНБ сметки *7301* с идентификатор *80*, не се централизират, когато чрез тях се отчитат средства на централния бюджет;

б) сметките за чужди средства на Агенция „Митници“ съгласно съвместно указание на МФ и БНБ *ДДС № 17/2004 г.*;

в) други сметки, определени от МФ.

67. Сметки с режим на текущо и периодично централизиране са:

а) транзитните сметки, доколкото за тях не е определен от МФ режим на ежедневно централизиране,

б) сметките за наличности;

в) други сметки, определени от МФ.

68. Сметки с режим на годишно приключване и централизиране са всички сметки, без тези по **т. 69**:

69. Не се извършва централизация за:

а) сметки в чуждестранна валута;

б) сметките с лимити в БНБ;

в) акредитивни сметки;

г) технически сметки;

д) депозитни сметки;

е) други сметки, които временно или постоянно са освободени от режим на централизиране съгласно съответните писма/указания на МФ или съвместни писма/указания на МФ и БНБ.

70. МФ може да определи извършването на извънредно еднократно централизиране на сметки в банки по **т. 67, 68 и 69** без сметките с лимити в БНБ и акредитивните сметки (за сметките в БНБ извънредната централизация се извършва след съгласуване с БНБ). При такава централизация средствата от депозита се централизират след изтичането на срока на съответния депозит, освен ако депозитът е открит в нарушение на изискванията на *чл. 154, ал. 20 от ЗПФ*, а средствата от валутните сметки – след отнасяне служебно от банката на равностойността в национална валута по съответната сметка

(транзитна сметка или друга сметка, определена от МФ).

71. При наличие на извънредни обстоятелства (възникнали технически проблеми и др.) МФ може да разреши отлагане на централизацията от банка за съответните сметки.

XI. Централизация – процедури

72. Централизацията на транзитните сметки и сметките за наличности се извършва съгласно съответните разпоредби на този раздел, като задължително се попълват код в СЕБРА и код за централизация съгласно изискванията на т. 10.18 и 10.19 от ДДС № 03/2023 г. Останалите аспекти и изисквания за обслужване на транзитните сметки и сметките за наличности са посочени в Приложение № 2.

73. При централизиране към сметки в БНБ на средства от сметки, различни от транзитни сметки и сметки за наличности, МФ може да определи да се попълва в полето, предвидено за кода в СЕБРА определен от него десетразряден код, както и посочен от него шестразряден код за централизацията в полето за код за централизация.

74. Централизирането на средства от сметки на бюджетни организации в банки към съответните сметки в БНБ се извършва по технологията, описана в Приложение № 3 чрез индивидуални кредитни преводи от сметките-обект на централизацията към съответните сметки в БНБ (използваните ключови думи са посочени в Приложение № 5).

75. За централизацията на транзитни сметки, обслужвани от банки, се прилага следния базисен режим:

а) *период на централизация* – веднъж седмично и към края на всеки месец. При включването в СЕБРА или с отделно писмо МФ може да определи конкретни транзитни сметки да са с режим на ежедневна централизация или месечна централизация;

б) *дата на централизация* – до 11:00 ч. на първия работен ден на следващата седмица, респективно – първият работен ден на следващия месец. Допуска се обслужващата банка да възприеме подход за централизацията към края на работния ден на седмицата/месеца, като постъпилите след централизацията суми остават по сметката и се централизират със следващата централизация;

в) *сума за централизиране* – установеното към края на седмицата салдо по сметката, респективно - салдото към края на месеца. Допуска се банката да възприеме подход сумата за централизиране да бъде салдото към края на последния работен ден на седмицата, респективно – на месеца;

г) *опция за неприлагане на седмична централизация* – когато разликата между последния работен ден на седмицата и последния работен ден на месеца е не повече от два работни дни, банката може да не приложи централизацията за последния работен ден на седмицата, като извърши само централизацията към края на месеца по общия ред (в първия работен ден, следващ месеца или в края на последния работен ден на месеца).

76. За централизацията на сметки за наличности, обслужвани от банки, се прилага следния базисен режим:

а) *период на централизация* – веднъж на тримесечие. При включването в СЕБРА или с отделно писмо МФ може да определи за конкретни сметки за наличности периодът за централизацията да бъде месечен;

б) *дата на централизация* – до 11:00 ч. на първия работен ден на месеца, следващ тримесечието. Допуска се обслужващата банка да възприеме подход за централизацията към края на последния работен ден на тримесечието, като постъпилите след централизацията суми остават по сметката и се централизират със следващата централизация;

в) сума за централизиране – установеното в края на тримесечието салдо, респективно салдото към края на месеца, независимо от неговия размер. Допуска се банката да възприеме подход сумата за централизиране да бъде салдото към края на последния работен ден на тримесечието.

77. За сметките с ежедневна централизация се прилага следния режим:

а) дата на централизация – до 11:00 ч. на следващия работен ден, като по отношение на сметките на администраторите на публични общински вземания (сметките с идентификатор 84, доколкото не са определени и други сметки с друг идентификатор 8х) се прилага редът по т. **83**;

б) сума за централизиране – установеното в края на предходния ден салдо по сметката;

в) опция за дата и час на централизация – за сметките за чужди средства на Агенция „Митници“ съгласно съвместно указание на МФ и БНБ ДДС № 17/2004 г. (сметките по т. **66** – буква „б“) обслужващата банка може да възприеме подход за централизация към края на работния ден. За останалите сметки с ежедневна централизация (включително и транзитни сметки, за които МФ е определило такъв режим на централизация), без сметките по т. **83**, такава опция може да се реализира само след писмено съгласие на МФ.

78. Доколкото не е определен друг ред (със съвместно указание на МФ и БНБ или съгласуван/определен между МФ и БНБ друг ред) централизацията на транзитните сметки в БНБ се извършва веднъж седмично – към края на последния работен ден на седмицата и към края на последния работен ден на месеца в размер на установеното към края на съответния ден салдо по транзитната сметка (с вальор съответния последен ден), а централизацията на сметките за наличности в БНБ – към края на тримесечието, в първия работен ден на следващия месец.

79. Със съвместните указания на МФ и БНБ за годишното приключване на банковите сметки на бюджетните организации по чл. 151, ал. 4 от ЗПФ се определят датите за последните за годината централизации в банките и БНБ.

80. Централизиране по нареждане на титуляря на средства от транзитната сметка или сметката за наличности извън служебната централизация може да се извършва само по изключение, продиктувано от конкретни обстоятелства. Такива преводи не трябва да се нареждат от титулярите на тези сметки с цел сумите, постъпили по транзитната сметка/сметката за наличности да бъдат идентифицирани чрез отделни преводи към съответната сметка с лимити в БНБ по конкретни суми или видове постъпления.

81. МФ може да прекрати прилагането на възможността за централизация по нареждане на титуляря на обслужвана в банка транзитна сметка/сметка за наличности, за което предварително уведомява съответната обслужваща банка и титуляря на сметката с лимити, към която се централизират средствата от съответните транзитни сметки и сметки за наличности не по-късно от един месец от определената дата за прекратяване. Неприлагането на възможността за централизация по нареждане на титуляря може да се определи и в писмото на МФ за стартиране на обслужването на съответната транзитна сметка/сметка за наличности.

82. Всеки превод по нареждане на титуляря от транзитна сметка или сметка за наличности към приложимата за тях сметка с лимити се счита за превод по централизация.

83. Централизирането на средства от сметките на администраторите на публични общински вземания (сметките с идентификатор 84, доколкото не са определени и други сметки с друг идентификатор 8х) към банковата бюджетна сметка на съответната община се извършва ежедневно, както следва:

а) *в случаите, когато сметките на администраторите на публични общински вземания и общината са в различни обслужващи банки - банката на администратора в края на счетоводния ден занулява формираното за деня салдо чрез дебитно-контролиращата сметка (доколкото се прилага такава сметка), съставя платежно нареждане към съответната бюджетна сметка на общината-получател и го насочва за изпълнение най-късно до 11:00 ч. на следващия работен ден;*

б) *В случаите, когато сметките на администраторите на публични общински вземания и общината се обслужват от една и съща банка - банката при счетоводното приключване на деня заверява сметката на съответната община-получател с текущ валюр.*

84. Централизирането на средства от сметки на подведомствени разпоредители с бюджет и структурни звена на общината се извършва в предвидените за тези сметки срокове, като се прилага редът по т. **83**.

ХП. СЕБРА – участници, потребители и структура

85. Участници в СЕБРА са МФ (собственик на системата), БНБ, банки и други обслужващи организации и потребители.

86. Ползватели на услугите на СЕБРА са МФ, бюджетните организации, лицата по чл. 156 от ЗПФ, както и лицата по чл. 154, ал. 15 от ЗПФ.

87. Потребителският достъп до СЕБРА се осигурява от МФ на бюджетните организации, които ще изпълняват функциите на първостепенен или оторизиран второстепенен разпоредител за плащанията чрез СЕБРА. По преценка на МФ подобен достъп може да се осигури и на лицата по чл. 156 от ЗПФ по отношение на включените в СЕБРА/единната сметка техни плащания, постъпления и средства.

88. Не се осигурява достъп до функционалностите на СЕБРА на лице по чл. 154, ал. 15 от ЗПФ, освен ако при конкретните обстоятелства МФ прецени, че предоставянето на средства от консолидираната фискална програма на такива лица е по-уместно да се извърши чрез обособяването на второстепенна оторизирана система или първостепенна система от кодове в СЕБРА.

89. За целите на обработката на постъпващите заявки за плащане в СЕБРА и тяхното одобрение и финализация се прилагат кодове в СЕБРА, организирани йерархически на три нива:

а) *първостепенна система*, чрез която се обособяват и структурират всички кодове в СЕБРА, за които ще се залага лимит и ще се извършват плащания чрез една сметка с лимити;

б) второ йерархическо ниво, което се позиционира и структурира като:

- *код в СЕБРА от второ ниво* за целите на залагане на лимити, одобряване на плащания и ползване на справочна информация от лицата, на които е осигурен достъп до функциите в системата, приложими за първостепенен разпоредител;

- *второстепенна система*, която включва създадените към нея кодове в СЕБРА от трето ниво за целите на залагане на лимити, одобряване на плащания и ползване на справочна информация от лицата, на които е осигурен достъп до функциите в системата, приложими за първостепенен разпоредител. Може да се създава второстепенна система и със само един код в СЕБРА от трето ниво;

- *второстепенна оторизирана система*, която включва създадените към нея кодове в СЕБРА от трето ниво за целите на залагане на лимити и одобряване на плащания от лицата, на които въз основа на оторизация от първостепенен разпоредител е осигурен достъп до функциите в системата, приложими за оторизиран второстепенен разпоредител. Може да се създава второстепенна оторизирана система и със само един код в СЕБРА от трето ниво.

в) трето йерархическо ниво, което се позиционира и структурира като *код в СЕБРА от трето ниво*.

90. Йерархичната структура по т. **89** се прилага и по отношение на включените в СЕБРА администратори на публични вземания.

91. Йерархичната структура се дефинира в СЕБРА чрез съответната 10 разрядна кодировка, както следва:

а) за първостепенната система – чрез разряди 1-3, а в разряди 4-10 са символите ***** (XXX*****);

б) за второстепенна система и второстепенна оторизирана система – чрез разряди 4-6, като в разряди 1-3 е кодът на първостепенната система, а в разряди 6-10 са символите **** (XXX YYY ****);

в) за код в СЕБРА от второ ниво – чрез 4-10 разряд, като в разряди 1-3 е кодът на първостепенната система (XXX YYY YYY-Y). 10-и разряд е контролно число, изчислено по *Модул 11*;

г) за код в СЕБРА от трето ниво – чрез 7-10 разряд, като разряди 1-3 съдържат кода на първостепенната система, а разряди 4-6 съдържат кода на второстепенната или второстепенната оторизирана система (XXX YYY ZZZ-Z). 10-и разряд е контролно число, изчислено по *Модул 11*;

92. Към първостепенни системи за чужди средства се откриват специални кодове в СЕБРА, които се използват за отстраняване на грешки, за директни операции в БНБ, за депозити и лихви и други.

93. В СЕБРА се поддържа регистър на обслужващи организации, където всяка обслужваща организация се идентифицира като такава с уникален код, както следва:

а) за БНБ и банки - осемразрядният БАЕ код, присвоен по реда на *Наредба № 13 на БНБ*;

б) за всички останали - осемразряден код, присвоен от оператора на СЕБРА, съгласувано с МФ и БНБ.

94. В СЕБРА се поддържат номенклатури, свързани с обработката на заявките за плащания (например статус на заявките, код за вид плащания и други).

95. СЕБРА осигурява детайлна и обобщена информация по различни признаци за всеки от участниците в СЕБРА, съобразно правата му за достъп:

а) на МФ - за всички първостепенни системи (общо и поотделно) или за зададен от МФ набор от първостепенни системи;

б) на потребител с достъп в СЕБРА като първостепенен разпоредител - за всички кодове в СЕБРА, второстепенни и второстепенни оторизирани системи към съответната първостепенна система;

в) на потребител с достъп в СЕБРА като оторизиран второстепенен разпоредител - за всеки код в СЕБРА от неговата второстепенна система;

г) на обслужваща организация:

- информация за всяка подадена чрез нея заявка за плащане;

- информация за извършени в БНБ операции, засягащи обслужвани от нея бюджетни организации.

96. Освен данните за плащанията, в СЕБРА се поддържа и информация за постъпленията (кредитния оборот) по сметките с лимити, на агрегирано и детайлно ниво (отделен превод/операция по сметката с лимити), както следва:

а) централизация от транзитните сметки (сортирана по кодове в СЕБРА);

б) централизация от сметките за наличности (сортирана по кодове в СЕБРА);

в) върнати суми по извършени плащания чрез СЕБРА (сортирана по кодове в СЕБРА, доколкото е идентифицирана такава операция);

г) операции по *чл. 154, ал. 16 и 17 от ЗПФ*;

- д) операции по откриване и закриване на депозити по *чл. 154, ал. 20 от ЗПФ*;
- е) други директни операции по сметката с лимити, отразени в кредитния оборот на сметката с лимити, доколкото са идентифицирани чрез определени за целта кодове за вид плащане;
- ж) всички други суми, отразени в кредитния оборот на сметката с лимити.

97. Освен горепосочената информация СЕБРА осигурява възможност за генериране на допълнителни статистически справки със спецификации, определени от МФ съгласно *чл. 154, ал. 19 от ЗПФ*.

ХIII. Лимити за плащания в СЕБРА

98. За извършването на плащания чрез СЕБРА се определя и актуализира лимит за плащания, както следва:

98.1. лимит за плащания на *първостепенна система*:

а) лимитът за плащания на *първостепенна система, която не е система за чужди средства*, се задава и актуализира от МФ чрез БНБ. За всяка промяна на лимита БНБ незабавно уведомява СЕБРА;

б) лимитът за плащания на *първостепенна система за чужди средства* се формира автоматично на база постъпленията (кредитния оборот) по сметката с лимити.

98.2. лимит за плащания на *второстепенна оторизирана система*:

а) лимитът за плащания на *второстепенна оторизирана система, която не е система за чужди средства*, се задава и актуализира от първостепенния разпоредител;

б) лимитът на *второстепенна оторизирана система за чужди средства* се формира като сбор от лимитите на кодовете в СЕБРА от трето ниво от същата система.

98.3. лимитът за плащания на *второстепенна система*:

а) лимитът за плащания на *второстепенна система, която не е система за чужди средства*, се задава и актуализира от първостепенния разпоредител;

б) Лимитът на *второстепенна система за чужди средства* се формира като сбор от лимитите на кодовете в СЕБРА от трето ниво от същата система.

98.4. лимитът за плащания на *код в СЕБРА*:

а) лимитът за плащания на *код в СЕБРА, който не е част от система за чужди средства* се задава и актуализира от съответния първостепенен или оторизиран второстепенен разпоредител;

б) лимитът за плащания на *код в СЕБРА, който е част от система за чужди средства*, се определя от сбора на неусвоения от предходната година лимит и централизираната в БНБ сума на постъпленията от неговата сметка за чужди средства от началото на текущата година, както и в резултат на извършени компенсирани преразпределения на лимити в съответствие със специфичните за системите за чужди средства функционалности за управление на лимити в СЕБРА.

98.5. За конкретни сметки и плащания МФ може да определи лимитът на първостепенната система да се формира по правилата за първостепенна система за чужди средства съгласно **т. 98.1-буква „б“**, а останалите лимити - съгласно правилата за определяне и актуализиране на лимити на второстепенна оторизирана система (**т. 98.2-буква „а“**), второстепенна система (**т. 98.3-буква „а“**) и код в СЕБРА (**т. 98.4-буква „а“**).

98.6. За конкретни сметки и плащания може да се определят от МФ, след съгла-

суване с БНБ, други правила за формиране, въвеждане и управление на лимити.

99. Плащанията чрез СЕБРА се извършват съобразно определените за съответните йерархични нива в СЕБРА лимити за плащания при следните правила:

99.1. за първостепенната система:

а) сумата на одобрените за първостепенната система заявки не може да надхвърля лимита на системата;

б) свободният лимит за първостепенната система, в рамките на който може да се одобряват заявки за плащане, е разликата между лимита и сбора от сумите на реално извършените от началото на годината до съответния момент плащания и изпратените за изпълнение към БИСЕРА плащания.

99.2. за второстепенна оторизирана система:

а) сумата на одобрените за *второстепенна оторизирана система* плащания не може да надхвърля определения лимит на системата;

б) свободният лимит за *оторизирана второстепенна система*, в рамките на който може да се одобряват заявки за плащане, е разликата между лимита и сбора от сумите на реално извършените от началото на годината до съответния момент плащания и изпратените за изпълнение към БИСЕРА плащания.

99.3. за второстепенна система:

а) сумата от плащанията на *второстепенна система, която не е система за чужди средства*, може да превиши определения ѝ лимит до размера на свободния лимит на първостепенната система;

б) сумата от плащанията на *второстепенна система за чужди средства* не може да превиши определения ѝ лимит, освен когато за съответната първостепенна система за чужди средства е приложен подходът по т. **98.5**.

99.4. за код в СЕБРА:

а) сумата от плащанията на *код в СЕБРА, който не е част от система за чужди средства*, може да превиши определения му индивидуален лимит до размера на свободния лимит на първостепенната система или на оторизираната второстепенна система;

б) не се допуска превишение на лимит за плащания на *код в СЕБРА, който е част от система за чужди средства*, освен когато за съответната първостепенна система за чужди средства е приложен подходът по т. **98.5**.

XIV. Инициране на плащания чрез СЕБРА

100. Плащане чрез СЕБРА се извършва по инициатива на наредителя въз основа на платежен документ "*Бюджетно платежно искане*" – съгласно т. 15-16 и Приложение № 2 от ДДС № 03/2023 г., който се предоставя за обработка в обслужващата организация.

101. За определени случаи МФ може да определи ред за служебно инициране на бюджетно платежно искане от банката, обслужваща съответната бюджетна организация.

102. Съставителят на бюджетно платежно искане носи отговорността за настъпилите последици от неправилно съставен документ. Той има право да оттегли вече дадено от него искане само ако до момента на оттеглянето процесът по извършване на плащането не е започнал, т. е. ако към СЕБРА не е изпратена заявка за плащане.

103. Подадена към СЕБРА заявка за плащане може да бъде отменена само от съответния първостепенен или оторизиран второстепенен разпоредител.

104. Обслужващата организация не контролира верността на попълнената в първичния платежен документ информация, както и основанието, в резултат на което е възникнало плащането, освен ако такъв контрол произтича от договора, с който същата е поела обслужването на плащанията.

105. Обслужващата организация носи отговорност за навременното и точно предаване на информацията към СЕБРА.

106. Обслужващата организация задължително приема постъпилите от наредителя бюджетни платежни искания, съставени в съответствие с изискванията на *ДДС № 03/2023 г.* за съставяне на платежните документи. В зависимост от графика на работа на СЕБРА и конкретните условия, всяка обслужваща организация уведомява клиентите си до кой час от работното си време приема бюджетни платежни искания за инициране на заявки за плащане към СЕБРА с текуща дата.

107. Бюджетните организации, както и лицата по *чл. 154, ал. 15* и *чл. 156* от *ЗПФ*, иницират бюджетни платежни искания само по електронен път чрез възможностите за електронно банкиране на обслужващата банка, респективно – чрез съответните функционалности за генериране по електронен път на такива плащания от другите обслужващи организации.

108. Иницирането на бюджетни платежни искания на хартиен носител се допуска по изключение в следните случаи:

а) когато поради извънредни обстоятелства (технически причини и др.) бюджетната организация, респективно лицето по *чл. 154, ал. 15* или *чл. 156* от *ЗПФ* временно няма достъп до функционалността на обслужващата банка за инициране на бюджетно платежно искане по електронен път. Такова изключение е с временно действие - до отстраняването на причините и възстановяване на достъпа до системата. Когато липсата на достъп до електронното банкиране се дължи на причини извън банката, тя може да изиска от титуляря на съответния десетразряден код писмено да потвърди, че поради извънредни обстоятелства временно не може да иницира бюджетни платежни искания, както и очаквания срок, когато ще се възстанови възможността за инициране по електронен път.

б) при първоначално поемане за обслужване от банка - доколкото обективно не са налице технически, административни и организационни условия за такова включване към датата на поемане на обслужване на съответния десетразряден код в СЕБРА. В тези случаи титуляря в рамките на неговите компетенции, следва да осигури необходимите условия до един месец от тази дата, като до тогава може да се иницират бюджетни платежни искания на хартиен носител;

в) с писмо/указание на МФ или съвместно писмо/указание на МФ и БНБ може да бъдат определени и други случаи за допускането по изключение на възможността за инициране на бюджетно платежно искане на хартиен носител.

109. В случай на отказ на бюджетна организация, респективно – на лице по *чл. 154, ал. 15* или *чл. 156* от *ЗПФ* за преминаване към иницирането на бюджетни платежни искания по електронен път или при системно неизползване на функционалността за инициране по електронен път на бюджетни платежни искания обслужващата банка може да уведоми съответния първостепенен разпоредител с бюджет или МФ, както и да откаже приемането за обработка извън случаите по **т. 108** на представените ѝ на хартиен носител бюджетни платежни искания на титуляря на десетразрядния код в СЕБРА.

110. В допустимите случаи за депозиране на хартиен носител на бюджетно платежно искане в обслужващата организация, то се представя в два екземпляра, като след регистрацията на документа вторият екземпляр се връща на клиента.

111. Всяко прието бюджетно платежно искане се завежда от обслужващата орга-

низация с уникален регистрационен номер.

112. Обслужващата организация задължително предоставя на наредителя потвърждение за всяко прието бюджетно платежно искане, съдържащо датата и регистрационния номер на документа, като това потвърждение само по себе си не може да служи като доказателство за извършено плащане.

113. Обслужващата организация осигурява обработването на всяко прието от нея бюджетно платежно искане с датата, за която то е прието за изпълнение, като генерира електронно съобщение, което насочва към СЕБРА.

XV. Технология на обработка на плащания чрез СЕБРА

114. Обслужващата организация, приела за изпълнение бюджетно платежно искане, след обработката му съставя електронно съобщение *MT101 "Искане за превод"* със структура и съдържание, както са описани в Приложение № 4 „Достъп до СЕБРА и обмен на данни по плащания, инициирани чрез СЕБРА" (използваните ключови думи са посочени в Приложение № 5).

115. Съобщенията към СЕБРА могат да бъдат предавани многократно през деня, като се има предвид следното:

а) обслужващата организация изпраща към СЕБРА до 15:00 ч. съответните съобщения *MT101* за представените и до 14:45 часа по електронен път бюджетни платежни искания. В същия срок се изпращат съответните съобщения *MT101* за представените до 14:30 часа на хартиен носител бюджетни платежни искания (за допустимите съгласно това указание случаи за представяне на хартиен носител на бюджетно платежно искане);

б) обслужващата организация може да приема за обработка бюджетни платежни искания и след 14:45 часа, както и да изпраща към СЕБРА след 15:00 ч. съответните съобщения *MT101*. С оглед осигуряването на възможност за своевременно одобряване и финализация в СЕБРА от съответните първостепенни и оторизирани второстепенни разпоредители и изпълнение на преводите в рамките на деня (до 19:45), се препоръчва обслужващите организации да излъчват своевременно и периодично (например на всеки 30 минути) съответните съобщения към СЕБРА *MT101*.

116. Постъпващата в СЕБРА информация се контролира за:

а) коректна структура на файла, като при наличие на грешка файлът се отхвърля;

б) коректност и пълнота на данните във файла (включително проверка за коректност на контролното число на ЕИК и ЕГН), като при наличие на грешка се отхвърлят само грешните съобщения.

117. СЕБРА уведомява обслужващата организация за резултатите от контрола със съобщение *MT195 "Резултати от валидацията"*.

118. Одобряване на заявки за плащания в СЕБРА:

а) в интервала между 9:00 и 24:00 часа участниците в СЕБРА ползват справки и разглеждат постъпилите заявки за плащане;

б) в 15:00 часа счетоводната система на БНБ подава към СЕБРА информация за текущо извършените в БНБ операции по сметките, по които се задават лимити;

в) след предаване на информацията по буква „б“ БНБ извършва синхронизация на зададените лимити в счетоводната система на БНБ и в СЕБРА;

г) след синхронизацията по буква „в“ приетите от СЕБРА заявки за плащане подлежат на обработване от оправомощен служител за съответната първостепенна система, респективно – съответната второстепенна оторизирана система;

д) заявките за плащане се одобряват в рамките на свободния лимит за плащане за първостепенната система, респективно – второстепенната оторизирана система;

е) одобрените и финализирани до 19:45 часа заявки за плащания се изпълняват в БИСЕРА на същия ден, а тези, които са одобрени и финализирани след 19:45 часа - на следващия ден.

119. Обработка в БИСЕРА. Одобрените заявки за плащане се предават от СЕБРА към БНБ със съобщения *рас.008* (кредитни трансфери), чиято структура и съдържание се определя съгласно *Техническите спецификации на БИСЕРА*. Заявките за плащане се обработват, както следва:

а) БНБ изпраща към БИСЕРА приетите за изпълнение от СЕБРА нареждания за превод по бюджетни искания за плащане, под формата на XML съобщения, групирани във файлове (пакети);

б) БИСЕРА извършва техническа валидация на получения пакет с нареждания за превод, като тези, които отговарят на всички изисквания се приемат за изпълнение, а тези за които има открита поне една грешка се отхвърлят;

в) БИСЕРА извършва сетълмент на приетите за изпълнение нареждания за превод в пакета, ако необходимите за това средства са в рамките на наличността по отделна партида на БНБ в БИСЕРА, открита от името на Министерството на финансите и за сметка на централния бюджет за разплащания на/с бюджетни организации и лица по *чл. 154, ал. 15* и *чл. 156* от *ЗПФ* (наричана „партида на БНБ за плащания от/към бюджета“), която се управлява от БНБ по силата на договорни отношения с МФ;

г) Ако наличността по партидата на БНБ за плащания от/към бюджета в БИСЕРА не е достатъчна, за да се разплати даден пакет с приети от БИСЕРА нареждания за превод, инициирани чрез СЕБРА, нарежданията за превод остават в статус „чакащи“ в БИСЕРА и се изпълняват при наличие на средства;

д) Приетите от *БИСЕРА* нареждания за превод, инициирани чрез СЕБРА, за които няма осигурена наличност до настъпване на *cut-off* за пакетни плащания в БИСЕРА не се отхвърлят от БИСЕРА, а се изпълняват на следващия работен ден при достатъчна наличност по партидата на БНБ за плащания от/към бюджета. Отказ на нареждания на преводи поради липса на средства може да се очаква само в последния работен ден на година (при годишното приключване, след писмо/указание на МФ);

е) БИСЕРА подава информация (съобщения „Потвърждение за извършен сетълмент“) към БНБ за резултатите от обработката на приетите нареждания за превод;

ж) БНБ изпраща информация към СЕБРА (съобщения „Потвърждение за извършен сетълмент“) за резултата от извършените нареждания за превод по бюджетни искания за плащане.

120. Обработка в счетоводната система на БНБ. На базата на получената от БИСЕРА информация по т. **119-буква „е“** БНБ задължава съответните сметки с лимити.

121. Обработка в СЕБРА на получените резултати. СЕБРА обработва получените резултати от БНБ за извършения сетълмент в БИСЕРА на бюджетните платежни искания, като намалява изразходвания лимит на конкретната бюджетна организация. СЕБРА подготвя и изпраща до обслужващите организации информацията по т. **123** и **124**.

122. Обработка в банката/ДПУ на получателя. За получените преводи по бюджетни платежни искания в резултат на успешен сетълмент всяка банка/ДПУ обслужваща

сметката на получателя, получава от БИСЕРА индивидуален кредитен превод (*расс.008*) и средствата по него. Тази информация е основание за вземане на счетоводни операции в банката/ДПУ. Банката/ДПУ осигурява обработката ѝ в сроковете, предвидени в ЗПУПС. Ако банка/ДПУ не може да усвои сумата от конкретен кредитен превод (например закрит или несъществуващ IBAN на получателя), има задължението да инициира връщане на съответния превод съгласно *Наредба № 3 на БНБ*.

123. Информация от СЕБРА към обслужващата организация. СЕБРА подготвя и изпраща към всяка обслужваща организация за обслужваните от нея бюджетни организации, следното:

123.1. в 00:00 ч.:

а) информация за всички лимити и статуса на неразплатените искания за плащане – чакащи в СЕБРА, както и за тези изпратени към БИСЕРА без отговор за резултат от сетълмента;

б) служебни откази и уточнени операции в СЕБРА.

123.2. При всяко финализиране на постъпили заявки за плащане, СЕБРА подготвя и изпраща към обслужващата организация информация, както следва:

а) отказаните от одобряващия разпоредител заявки за плащания за конкретната финализация;

б) при пристигане на резултат от сетълмента - платените и отказани (ако има такива) от БИСЕРА заявки за плащания;

123.3. при връщане на плащане (*расс.004*) – информация за върнат превод;

123.4. при прехвърляне на инициативата за разплащане от БНБ към СЕБРА - изпълнените в БНБ директни операции по сметките с лимити.

124. За наредените и извършените плащания обслужващата организация изготвя и предоставя на съответна обслужвана от нея бюджетна организация дневен отчет- извлечение, съдържащ следните задължителни реквизити:

124.1. дата и пореден номер на дневния отчет-извлечение;

124.2. дата на предходния дневен отчет-извлечение;

124.3. идентификация на наредителя на плащанията чрез СЕБРА - наименование и код на бюджетната организация в СЕБРА;

124.4. информация по отделни плащания, извършени за деня, включително и операциите в БНБ засягащи съответния код в СЕБРА, както следва:

а) сума на плащането/операцията в БНБ, засягаща съответния код на бюджетната организация в СЕБРА;

б) номер на сметката на получателя;

в) реквизитите „Код за вид плащане“ и „Вид плащане в СЕБРА“, посочени в бюджетното платежно искане.

124.5. регистрационен номер на документа;

124.6. обобщена информация за плащанията през годината (включително операциите по сметката с лимити в БНБ, отразени в СЕБРА по съответния код), както следва:

а) сума на плащанията от началото на годината до предходния работен ден;

б) сума на плащанията за съответния ден;

- в) сума на плащанията от началото на годината към съответния ден (буква „**в**“ = буква „**а**“ + буква „**б**“).

Иницириано бюджетно платежно искане, което не е изпълнено в БИСЕРА, не представлява плащане и не може да се включва от банката/обслужващата организация в информацията за извършените плащания.

124.7. актуален лимит за плащания:

- а) лимит;
- б) неусвоен/превишен лимит, представляващ разликата между лимита и сумата на плащанията от началото на годината към съответния ден (буква „**б**“ = буква „**а**“ - буква „**в**“ на т. **124.6**).

124.8. в дневния отчет - извлечение за плащанията чрез СЕБРА се съдържа информация за отхвърлените за съответния ден иницириани плащания;

124.9. по искане на титуляря на кода в СЕБРА обслужващата организация му предоставя информация за статуса на наредени от него плащания.

125. СЕБРА може да генерира и други справки и отчети, по искане на МФ.

126. Процедури и обмен на информация при промяна на обслужващата организация. Промяната на обслужваща организация се извършва от първостепенния разпоредител с бюджет от предварително зададена в СЕБРА дата. При настъпване на датата СЕБРА:

- а) отказва служебно всички заявки за плащане, неплатени до момента, като информация за това се изпраща до обслужващата организация, чрез която тези плащания са иницириани;
- б) изпраща към новата обслужваща организация информация за усвоения към момента лимит.

XVI. Специфични операции в БНБ

127. Директни операции по сметки с лимит в БНБ. До 11:45 ч. всеки титуляр на сметка с лимити може да иницирира в БНБ касови операции в национална и чуждестранна валута, както и преводи и други платежни операции, които могат да се извършват от сметката съгласно нейния режим на обслужване. Всяка такава операция се изпълнява по следната процедура:

- а) платежни документи се приемат само при наличие на свободен лимит;
- б) след приемането на платежния документ информацията от него се въвежда в счетоводната система на БНБ;
- в) проверява се наличността на средствата по единната сметка. При наличие на достатъчно средства счетоводната система на БНБ изпълнява платежната инструкция чрез вземане на съответните счетоводни операции и отразяването им в намаление на свободния лимит;
- г) в 15:00 часа неизпълнените до момента плащания поради недостатъчна наличност по единната сметка и/или по партидата на БНБ за плащания от/към бюджета се анулират;
- д) за извършените операции БНБ подава информация в СЕБРА, като посочва кода на конкретната бюджетна организация, от чието име е изпълнена операцията, както и кода за вида плащане (ако тези реквизити са посочени в платежния документ);

е) СЕБРА ангажира лимит на конкретната бюджетна организация и съответната първостепенна система и подава информация за операцията към обслужващата организация;

ж) ако БНБ не подаде кода на конкретната бюджетна организация, СЕБРА ангажира лимит от първостепенната система и операцията остава за последващо уточняване в СЕБРА.

128. Получени преводи за централизиране на средства от сметки за наличности. При централизацията се прилагат следните процедури:

а) за получените преводи за централизиране на средства от сметки за наличности на конкретните бюджетни организации към една първостепенна система, БНБ служебно освобождава лимит за общата сума на първостепенната система;

б) БНБ подава в СЕБРА информация за получените преводи за централизиране на средства от сметките за наличност за всяка конкретна бюджетна организация/лице по чл. 154, ал 15 или чл. 156 от ЗПФ, като посочва кода в СЕБРА, приложим за съответната сметка за наличности;

в) СЕБРА освобождава лимит на първостепенната система и на всяка бюджетна организация и подава информация за освободения лимит към обслужващата организация;

г) БНБ не носи отговорност за усвояване на освободен лимит, формиран в резултат на грешно извършена централизация от банки или по нареждане на титуляря.

129. Операции за коригиране на грешки чрез сметките с лимити. Чрез сметките с лимити се отразява и коригирането на грешки съгласно **раздел XVII.**

130. Приложимост за други плащания на партидата на БНБ за плащания от/към бюджета:

130.1. Партидата на БНБ за плащания от/към бюджета се използва и за плащания от сметки, включени в единната сметка. Ако наличността по партидата не е достатъчна за да се разплати даден пакет, включващ приети от БИСЕРА такива нареждания за превод, те остават в статус „чакащи“ в БИСЕРА и се изпълняват при наличие на средства.

130.2. Партидата на БНБ за плащания от/към бюджета може да се прилага и за плащания в национална валута, подлежащи на изпълнение чрез БИСЕРА, от сметки на бюджетни организации в БНБ, невключени в единната сметка, като:

а) средствата необходими за разплащане на тези преводи са за сметка на разполагаемите средства по съответните сметки на наредителите;

б) в случай че наличността по партидата в БИСЕРА не е достатъчна за да се разплати даден пакет, включващ приети от БИСЕРА такива нареждания за превод, те остават в статус „чакащи“ в БИСЕРА и се изпълняват при наличие на средства.

XVII. Коригиране на грешки

131. Описаната в този раздел технология се прилага само за грешки, допуснати от обслужващи организации-банки. Не се счита за грешка правилно изпълнен превод въз основа на неправилно съставен платежен документ.

132. Превеждането на лихви и глоби във връзка с допуснати грешки се извършва с отделни документи.

133. Грешки вследствие на превод, иницииран чрез СЕБРА по сметка на получателя, различна от посочената в бюджетното платежно искане, или преведена по-голяма сума по коректна сметка, или преводът е изпълнен повече от веднъж.

Такива грешки се отстраняват при спазване на следната процедура:

133.1. обслужващата банка, допуснала грешката:

а) възстановява средствата за неточно изпълнената платежна операция чрез кредитен трансфер (*рас.008*) по сметка с IBAN, съответстващ на кода в СЕБРА, чрез който е излъчен грешния превод (това е виртуалният IBAN съгласно *т. 19.14* от *ДДС № 03/2023 г.*) в размер на сумата, посочена в бюджетното платежно искане (в случай на сметка на получателя, различна от посочената в бюджетното платежно искане) и в размер на разликата между преведената сума и сумата от оригиналния платежен документ (в случай на преведена по-голяма сума или изпълнен повече от веднъж превод);

б) информира за извършената коригираща транзакция титуляря на кода в СЕБРА, който от своя страна уведомява бюджетната организация/лицето по *чл. 156* от *ЗПФ* с правомощия на първостепенен разпоредител за съответната първостепенна система в СЕБРА съгласно **т. 87**;

в) служебно инициира „*Бюджетно платежно искане*“ с коректно съдържание съгласно информацията от оригиналния документ (в случай на сметка на получателя, различна от посочената в бюджетното платежно искане);

г) изпраща до БНБ на хартиен носител или в електронна форма подписано от оправомощено лице писмено искане за инициране на служебен коригиращ превод към банката/ДПУ на получателя на база извършените операции по букви „**а**“ и „**в**“. В искането до БНБ задължително са посочва сметка, по която да се възстановят средствата (сметка на банката, допуснала грешката) и основанието за инициране на служебен коригиращ превод, като се предоставят и съответните документи (копие на оригиналния документ „*Бюджетно платежно искане*“ на бюджетната организация, копия на документите от платежните операции по букви „**а**“ и „**в**“ или други документи, доказващи допусната от обслужващата банка грешка).

133.2. Въз основа на превода и информацията по **т. 133.1** БНБ:

а) извършва операция за освобождаване на лимит по съответната сметка с лимити, по която е постъпила сумата от превода по **т. 133.1-буква „а“** и подава информация в СЕБРА, позволяваща идентифицирането на съответния код в СЕБРА по реда на **т. 135-буква „в“**.

б) инициира искане за извършване на служебен коригиращ превод към банката/ДПУ на получателя съгласно *Техническите спецификации на БИСЕРА (сamt.056)*. След възстановяване на средствата от банката/ДПУ на получателя, БНБ възстановява сумата на банката, допуснала грешката по посочената от нея сметка до размера на получения коригиращ превод от банката/ДПУ на получателя.

133.3. В случай че банката/ДПУ на получателя вече е възстановила сумата по сметка на наредителя (виртуален IBAN) и/или откаже да потвърди искането за служебен коригиращ превод, същата изпраща отговор до БНБ съгласно *Техническите спецификации на БИСЕРА*. БНБ от своя страна информира обслужващата банка, допуснала грешката по ред, уговорен между страните.

134. Коригиране на грешка вследствие на преведена по-малка сума от посочената в бюджетното платежно искане. Банката, допуснала грешката, служебно съставя бюджетно платежно искане за разликата, в което като основание посочва референцията на първичното бюджетно платежно искане и го насочва към СЕБРА за изпълнение, като уведомява за това наредителя.

135. Връщане на получен грешен превод, инициран чрез СЕБРА, по нареждане на получателя на грешния превод. Възстановяването на сумата се извършва по следната процедура:

а) получателят изготвя и предоставя в обслужващата го банка/ДПУ платежния документ *Платежно нареждане за плащане от/към бюджета* – съгласно т. 6-7 и Приложение № 1 от ДДС № 03/2023 г. като:

- в реквизита „*IBAN на получателя*“ попълва IBAN номера, посочен в съобщението за получения грешен превод (това е виртуалният IBAN съгласно т. 19.14 от ДДС № 03/2023 г. с БАЕ код на БНБ за СЕБРА разплащания), съдържащ кода в СЕБРА, чрез който е иницииран грешния превод;

- в реквизитите "*Основание - информация за получателя*" и "*Още пояснения*" се препоръчва да посочва датата и референтния номер на платежния документ, с който е иницииран грешният превод.

б) банката/ДПУ на получателя изпълнява наредения превод за сумата по посочения от лицето IBAN (виртуалния IBAN);

в) на база на получения превод БНБ извършва операция за освобождаване на лимит и подава информация към СЕБРА, позволяваща идентифицирането на съответния код в СЕБРА, за който се отнасят възстановените суми;

г) въз основа на получената от БНБ информация СЕБРА възстановява лимита на съответния код в СЕБРА и информира обслужващата го организация за извършената операция. Ако посоченият код в СЕБРА не съществува или е деактивиран, СЕБРА възстановява лимита на първостепенната система и сумата остава за доуточняване на ниво система.

136. Доколкото не е определено друго с писмо/указание на МФ или съвместно писмо/указание на МФ и БНБ, процедурата по т. **135** може да се прилага и за възстановяване на неусвоени суми от получател на средства, предоставени му чрез плащания, инициирани от съответния код в СЕБРА. В тези случаи лицето, възстановяващо такава сума, посочва в реквизитите "*Основание - информация за получателя*" и "*Още пояснения*" съответната информация, позволяваща идентифицирането от титуляря на съответния код в СЕБРА на основанието за превода (номер на договор/фактура и др.).

137. **Връщане на получен грешен превод по инициатива на банката/ДПУ на получателя поради несъществуваща сметка на получателя.** В тези случаи сумата се връща посредством съобщение *расч.004* съгласно Техническите спецификации на БИСЕРА по IBAN на наредителя (виртуалния IBAN), от който е постъпил грешният превод в банката/ДПУ.

138. **Коригиране на грешки, причинени от подаден грешен код в СЕБРА при инициирането на плащане.** В тези случаи се прилагат следните процедури:

138.1. банката, допуснала грешката, по своя инициатива или по подаден сигнал от наредителя, инициира към СЕБРА съобщение с искане за корекция *MT192* съгласно Приложение № 4, в което посочва референтния номер на документа, грешно въведения код и верния код на бюджетната организация - наредител на плащането;

138.2. след получаване на съобщението по т. **138.1** СЕБРА проверява има ли подадена заявка за плащане с посочените референция и код на бюджетната организация;

138.3. ако при проверката се установи, че няма такава заявка, СЕБРА отказва искането и изпраща до банката съобщение *MT196*;

138.4. ако при проверката се установи, че има такава заявка, се процедира, както следва:

а) ако има такава заявка и плащането не е извършено - отказва постъпилата заявка за плащане и уведомява банката. След получаване на уведомлението за отхвърлено

плащане (МТ195), допусналата грешката банка служебно иницира нова заявка от името на верния код на бюджетната организация;

б) ако има такава заявка и плащането е изпълнено, когато грешният и верният код са от една и съща първостепенна система, СЕБРА:

- възстановява извършения разход и със сумата на заявката намалява усвоения лимит на грешния код на бюджетната организация;

- генерира разход и със сумата на заявката увеличава усвоения лимит за верния код на бюджетната организация;

- изпраща уведомление (МТ195/МТ900) за извършените корекции до обслужващите организации на двете бюджетни организации.

в) ако има такава заявка и плащането е изпълнено, когато грешният и верният код са от различни първостепенни системи, СЕБРА:

- предава постъпилото искане за корекция към БНБ;

- въз основа на постъпилото искане за корекция БНБ проверява наличието на неусвоен лимит на първостепенната система, от която е бюджетната организация с верния код. Ако неусвоеният лимит е достатъчен - ангажира лимит на първостепенната система, от която е верният код, и освобождава лимит на първостепенната система, от която е грешният код;

- БНБ уведомява МФ и СЕБРА за извършените операции. Когато сумата на плащането е по-голяма от неусвоения лимит на първостепенната система, от която е бюджетната организация с верния код, БНБ уведомява МФ и изпълнява посочените операции след коригиране на лимита на първостепенната система;

- СЕБРА, след получаване на информацията от БНБ за извършените корекции процедира по начина, описан в буква „б“.

XVIII. Годишно приключване в СЕБРА

139. Всички неизпълнени заявки за плащане към дата, определена от МФ и БНБ, се отказват служебно и се спира приемането на заявки за плащане до последния работен ден на годината включително.

140. За служебно отказаните заявки за плащане се изпраща информация към обслужващата организация (МТ195).

141. За системи от лимити, определяни от първостепенните разпоредители – лимитите на всяка бюджетна организация се нулират.

142. При системи с лимити за плащания, свързани със сметки за чужди средства, неусвоеният към 31 декември лимит се поема в новата година като начален лимит за плащане. Между СЕБРА и счетоводната система на БНБ се извършва синхронизация на лимита на първостепенната система с началното салдо на съответната сметка с лимити. След синхронизацията СЕБРА уведомява съответните участници в СЕБРА за техния начален лимит за новата година (МТ900).

143. Информация за изпълнените в БНБ и уточнените в СЕБРА операции през последните два работни дни на годината се изпраща към обслужващите организации в отделен общ файл в края на последния работен ден на годината, доколкото не е предвидено друго с указанията на МФ и БНБ за годишно приключване на банковите сметки на бюджетните организации.

XIX. Други въпроси

144. По преценка на обслужващата банка извършваните от нея служебни преводи от обособени за целта сметки 7304 по възстановяване по сметка на централния бюджет в БНБ на временни безлихвени заеми, отпускани чрез ДФ „Земеделие“ чрез кодове в СЕБРА 666 xxx 666-х могат да се изпълняват от нея като преводи по централизация на транзитни сметки с режим на ежедневна централизация, като при излъчването на тези преводи се попълва приложимия за транзитните сметки код за централизация и кодът в СЕБРА на съответната община 666 xxx 666-х. Тези преводи следва да се извършат до края на работния ден, в който е постъпила сумата или най-късно до 11:00 на следващия работен ден.

145. За целите на прилагане на **раздел XVII** в частта на превеждането на сумите по сметка с IBAN, съответстващ на кода в СЕБРА, чрез който е излъчен грешният превод (виртуалният IBAN съгласно *т. 19.14* от *ДДС № 03/2023 г.*) БОРИКА АД разработва калкулатор за трансформиране на десетразряден код в СЕБРА във виртуален IBAN, който се публикува на интернет страницата на МФ www.minfin.bg (в раздел *Методология на отчетността*>*Банково обслужване и платежни процедури* >*Списъци с кодове, сметки и обслужващи банки*).

146. За извършените до влизането в сила на указанието грешки, попадащи в обхвата на **раздел XVII**, подлежащата на възстановяване сума се превежда по сметка с IBAN, съответстващ на кода в СЕБРА, чрез който е излъчен грешният превод (виртуалният IBAN съгласно *т. 19.14* от *ДДС № 03/2023 г.*), а не по IBAN на сметката с лимити на съответната първостепенна система.

147. Указанието влиза в сила от 01.10.2023 г.

148. От датата на влизане в сила на това указание:

а) се отменя *Указание на БНБ и МФ за обслужване на сметки на бюджетни организации и бюджетни плащания (2016 г.)*;

б) се отменя *Приложение № 2* от съвместно указание на МФ и БНБ *ДДС № 02/2016 г.*;

в) не се прилагат разпоредбите на *т. 2.4-2.6* от *Указание на БНБ № БНБ-65435 от 15.07.2016 г. за съставяне на платежни документи*;

г) банките прекратяват изготвянето и представянето на информация за *форма 93* съгласно *раздел IV* от *ДДС № 04/2022 г.* за отчетни периоди, започващи от датата на влизане в сила на указанието. За последен път *форма 93* се изготвя и представя от банките в БНБ към последно число на месеца, предхождащ месеца на влизането в сила на указанието.

Приложение: съгласно текста.

АСЕН ВАСИЛЕВ
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ

ДИМИТЪР РАДЕВ
УПРАВИТЕЛ НА
БЪЛГАРСКАТА НАРОДНА БАНКА